

Obsah

Úvod	9
1. Postavení a struktura územní samosprávy v rámci veřejné správy	11
1.1 Územní aspekty veřejného sektoru, veřejné správy a jejich rozpočtů	11
1.1.1 Obecná charakteristika a členění veřejné správy	11
1.1.2 Definice struktur vládních úrovní a jejich rozpočtů	13
1.2 Postavení územní samosprávy	14
1.2.1 Vznik a vývoj územní samosprávy	14
1.2.2 Předpoklady fungování územní samosprávy	16
1.2.3 Zabezpečování veřejných a smíšených statků	17
1.3 Struktura územní veřejné správy v Evropské unii	19
1.3.1 Regionální úroveň územní samosprávy v EU	20
1.3.2 Municipální úroveň územní samosprávy v EU	22
1.4 Struktura veřejné správy v České republice	24
1.4.1 Územní státní správa	24
1.4.2 Územní samospráva	27
1.4.3 Reforma územní veřejné správy a její dokončení	34
Shrnutí	36
2. Teorie fiskálního federalismu	39
2.1 Podstata fiskálního federalismu	39
2.1.1 Modely fiskálního federalismu	40
2.1.2 Model fiskálního federalismu v ČR	43
2.2 Fiskální decentralizace	44
2.2.1 Fiskální decentralizace založena na Tieboutově modelu místních financí	47
2.2.2 Fiskální decentralizace založena na Buchananově teorii klubů	48
2.3 Decentralizace fiskálních funkcí na nižší vládní úrovně	48
2.4 Zásady fiskálního federalismu	50
Shrnutí	51
3. Rozpočet a rozpočtový proces	53
3.1 Rozpočet územních samosprávných celků a jeho úloha v soustavě rozpočtů	53
3.2 Využití různých metod sestavování územních rozpočtů	55
3.2.1 Přírůstkový způsob	55
3.2.2 Fixně limitovaný rozpočet	56
3.2.3 Přístup nulové základny	57
3.2.4 Performance budgeting	57
3.2.5 Metoda programového rozpočtování	58
3.3 Struktura územního rozpočtu	61
3.4 Specifika územních rozpočtů v České republice	64
3.4.1 Rozpočtový proces	64
3.4.2 Rozpočtový výhled	67
3.4.3 Mimorozpočtové fondy	69
Shrnutí	71

4.	Příjmy územních rozpočtů	73
4.1	Daňové příjmy	73
4.1.1	Formy daňového určení	74
4.1.2	Majetkové daně	78
4.1.3	Principy a zásady zdaňování na úrovni územních rozpočtů	82
4.2	Podstata peněžních transferů a dotací	83
4.2.1	Typologie dotací	85
4.3	Nedaňové příjmy	88
4.3.1	Příjmy z vlastního podnikání	89
4.3.2	Uživatelské poplatky	90
4.3.3	Příjmy z vlastní správní činnosti	92
4.3.4	Ostatní příjmy	92
4.4	Návratné zdroje – úvěry a půjčky	93
4.4.1	Regulace zadluženosti územních samospráv	96
	Shrnutí	99
5.	Rozpočtová skladba	101
5.1	Rozpočtová skladba – třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů	101
5.1.1	Druhy třídění rozpočtové skladby	103
5.1.2	Druhové třídění	105
	Shrnutí	112
6.	Daňové příjmy obcí a krajů v České republice	113
6.1	Daňové příjmy obcí	113
6.1.1	Vývoj daňových příjmů v letech 1993–1995	114
6.1.2	Vývoj daňových příjmů v letech 1996–2000	119
6.1.3	Vývoj daňových příjmů od roku 2001 po současnost	122
6.1.4	Dopady nového rozpočtového určení daní na příjmy obcí	125
6.2	Novely zákona o RUD – daňové příjmy krajů	126
	Shrnutí	131
7.	Ostatní příjmy obcí a krajů v České republice	133
7.1	Dotace a transfery	133
7.1.1	Dotace obcím ze státního rozpočtu	135
7.1.2	Dotace krajům ze státního rozpočtu	140
7.2	Finanční prostředky z fondů EU určené územní samosprávě	142
7.2.1	Programovací období 2004–2006	143
7.2.2	Programové dokumenty	144
7.2.3	Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou	146
7.2.4	Programovací období 2007–2013	155
7.3	Nedaňové příjmy	159
7.4	Ostatní příjmy	159
7.4.1	Kapitálové příjmy	159
7.4.2	Příjmy ze sdružování prostředků	159
7.4.3	Dary a výnosy z veřejných sbírek	161
7.4.4	Návratné příjmy	161
	Shrnutí	166

8.	Zadluženost územních samospráv v ČR a její vývoj	169
8.1	Zadluženost obcí v ČR	169
8.1.1	Struktura dluhu obcí	170
8.1.2	Příčiny rostoucí zadluženosti	173
8.2	Regulace zadluženosti územních samosprávných celků	175
8.2.1	Alternativní ukazatele zadluženosti.....	178
8.2.2	Možná preventivní opatření zadluženosti	179
	Shrnutí	182
9.	Výdaje rozpočtů územních samospráv	183
9.1	Členění výdajů	186
9.1.1	Ekonomické hledisko	186
9.1.2	Hledisko rozpočtové skladby.....	187
9.1.3	Podle charakteru infrastruktury	188
9.1.4	Podle funkcí veřejných financí	189
9.1.5	Hledisko rozpočtového plánování	190
9.2	Výdaje obcí v ČR	190
9.2.1	Výdajové trendy	192
9.3	Výdaje krajů v ČR	194
	Shrnutí	198
10.	Majetek územních samospráv a hospodaření s majetkem	201
10.1	Majetek obcí a krajů v ČR	203
10.1.1	Právní postavení územního samosprávného celku jako vlastníka a právní vztah obce (kraje) k majetku	204
10.1.2	Zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí	204
10.1.3	Zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku ČR do majetku krajů	206
10.1.4	Hospodaření s majetkem územních samosprávných celků	207
	Shrnutí	211
11.	Organizace zabezpečování veřejných statků a služeb územní samosprávou	213
11.1	Organizační formy zajištění veřejných služeb	217
11.1.1	Komunální organizace	217
11.1.2	Obchodní společnosti	219
11.1.3	Neziskové organizace	220
11.1.4	Formy spolupráce mezi obcemi a kraji.....	221
11.1.5	Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public-Private Partnership)	223
11.2	Typy právních vztahů mezi územními celky a organizacemi	225
11.2.1	Přímé zajišťování služeb	225
11.2.2	Smluvní vztahy	226
11.2.3	Poskytování služeb upravené pouze regulativní činností	227
11.3	Volba organizační formy.....	229
	Shrnutí	230

12. Hodnocení efektivnosti a kvality poskytování služeb, kontrola hospodaření územních samospráv	231
12.1 Výstup, efektivnost, účinnost a hospodárnost	231
12.2 Metody a ukazatele měření úrovně služeb a jejich kvality	233
12.2.1 Kvalita místních a regionálních veřejných služeb	234
12.2.2 Ukazatele vhodné pro místní a regionální úroveň.....	237
12.3 Využití marketingu při činnosti územních samospráv	239
12.4 Uplatňování nových metod zvyšování kvality řízení v územní samosprávě	242
12.4.1 Benchmarking	242
12.4.2 Model EFQM a CAF.....	245
12.4.3 Systém řízení kvality dle metodiky ISO 9001, ISO 14001 a ISO 17799	246
12.4.4 Balance Scorecard (BSC)	247
12.4.5 Komunitní plánování, Místní Agenda 21, Projekt Zdravé město	248
12.5 Efektivnost hospodaření a veřejná kontrola	249
12.5.1 Konkurence	250
12.5.2 Zdokonalené rozpočtové hospodaření	250
12.5.3 Veřejná kontrola	251
Shrnutí	256
Seznam tabulek, obrázků a grafů.....	259
Seznam tabulek.....	259
Seznam obrázků	260
Seznam grafů	261
Příloha	262
Použitá literatura	268
Rejstřík	275